

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

24 квітня 2024 року № 578

Рішення

разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії ПАХАРЕНКО Олександр Володимирович, 1980 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2004 році Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна за спеціальністю «Фінанси», працює помічником начальника чергової зміни оперативно-координаційного центру в Головному управлінні ДСНС України у Харківській області, виконав акредитовану освітньо-наукову програму в повному обсязі.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, Харків від «26» листопада 2024 року № 0114-1/523, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - ПРОХОРОВОЇ Вікторії Володимирівни, доктора економічних наук (08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)), професора, в.о. завідувача кафедри економіки та менеджменту Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Рецензентів: КУЗЬМИНЧУК Наталії Валеріївни, доктора економічних наук (08.00.03 – економіка та управління національним господарством), професора, професора кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва економічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,

НЕСКОРОДСЬОЇ Інни Іванівни, кандидата економічних наук (08.00.08 – гроші, фінанси і кредит), доцента, доцента кафедри управління та адміністрування Навчально-наукового інституту «Каразінська школа бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Офіційних опонентів: СМАЧИЛО Валентини Володимирівни, доктора економічних наук (08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)), професора, професора кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

МАСЛАК Ольги Іванівни, доктора економічних наук (08.00.03 – економіка та управління національним господарством), професора, завідувачки

кафедри економіки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Разова спеціалізована вчена рада на засіданні «27» січня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» Олександрю ПАХАРЕНКУ на підставі публічного захисту дисертації «Організаційне забезпечення управління розвитком підприємницьких мереж в регіоні».

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, м. Харків

Науковий керівник: Валерія ДИКАНЬ, доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування Навчально-наукового інституту «Каразінська школа бізнесу» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Зміст, структура й обсяг дисертації відповідають нормативним вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 17 наукових публікацій за темою дисертації, з них 11 статей (10 статей у наукових виданнях України та 1 стаття у науковому фаховому виданні інших держав, що індексується у міжнародній наукометричній базі «Scopus») та 6 матеріалів тез доповідей на науково-практичних конференціях, що відповідає вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Пахаренко О.В. Методичний підхід до визначення стратегії розвитку мережевих підприємств в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 78-79. С. 97-104. (0,98 друк. арк.).
2. Пахаренко О.В. Оцінка впливу факторів зовнішнього середовища на розвиток підприємницьких мереж в Україні. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. Вип. 7-8 (284-285). С. 86-93. (0,65 друк. арк.).
3. Dykan V., Pakharenko O., Saienko V., Skomorovskyi A., Neskuba T. Evaluating the efficiency of the synergistic effect in the business network. *Journal of*

У дискусії взяли участь рецензенти і офіційні опоненти та висловили зауваження:

Рецензент КУЗЬМИНЧУК Наталія Валеріївна:

1. У другому розділі, а саме у пункті 2.2 дисертації, здобувачем проведено досить ґрунтовне оцінювання параметрів ефективності управління мережевою взаємодією підприємств. Разом з цим, залишилося не зрозумілим, чим саме обґрунтовано вибір показників, що відображають вплив факторів-компонентів синергетичного ефекту економічної діяльності мережевих підприємств.

2. Розкриваючи теоретико-концептуальні основи розвитку наукового знання про мережеву взаємодію в менеджменті (рис. 1.1, стор. 30 дисертації), слід було відобразити зміст, часові межі дії та основні положення, що домінують, в певний період підходу до розуміння мережевої взаємодії.

3. Істотний вплив на розвиток і ефективність функціонування підприємницьких мереж в Україні мають інституційні процеси та інституційна інфраструктура підтримки підприємництва в країні. Робота б мала ще більшу цінність, якби її положення було доповнено аналізом інституційних умов та діючих інституційних інструментів формування сприятливого середовища для діяльності підприємницьких мереж.

4. Дослідження значно б виграло, якби положення пункту «Багатокритеріальна модель визначення ефективної стратегії розвитку мережевих підприємств» (пункт 3.3, стор. 207-226) та подані в ньому результати було доповнено інструментами стимулювання розвитку підприємницьких мереж відповідно до викликів і особливостей трансформації підприємницького середовища в умовах цифровізації.

Рецензент НЕСКОРОДСЬКА Інна Іванівна:

1. У розділі 2 пункті 2.3 автором запропоновано систему факторів, що впливають на квазіінтеграційні зв'язки підприємницьких мереж. Однак, залишилося незрозумілим, чому деякі фактори, наприклад, специфіка галузі або регіональні особливості, не були враховані при моделюванні мережевої взаємодії, адже вони можуть суттєво впливати на ефективність синергетичного ефекту.

2. У пункті 3.2 дисертації розроблено матрицю стратегій розвитку мережевих підприємств. Водночас, варто було б розширити цей підхід, включивши до нього варіативність у разі значних змін у зовнішньому середовищі, таких як кризи або впровадження нових технологій.

3. Вступна частина дисертації містить загальну характеристику об'єкту дослідження. Проте, було б доцільно більш детально розкрити вибір машинобудівної галузі Харківської області як основного кейсу, особливо

враховуючи її специфіку та поточний економічний стан.

4. Пункт 1.2, де автор аналізує теоретичні основи розвитку підприємницьких мереж, виграв би від доповнення аналізу інтеграційних зв'язків між учасниками мережі з акцентом на практичні аспекти їх формування та підтримки у довгостроковій перспективі.

5. У пункті 3.3, що присвячений багатокритеріальній моделі визначення ефективної стратегії, відсутній аналіз можливих ризиків та обмежень застосування моделі. Включення цієї інформації дозволило б зробити підхід більш адаптивним до реальних умов діяльності мережевих підприємств.

6. Додатковою цінністю для дослідження було б глибше висвітлення теми впливу цифровізації на розвиток підприємницьких мереж, оскільки трансформація бізнес-середовища в цьому напрямі значно впливає на формування квазіінтеграційних зв'язків.

Офіційний опонент СМАЧИЛО Валентина Володимирівна:

1. На рис. 1.9 (с. 57) автор наводить переваги підприємницьких мереж, але не уточнює, як саме вони будуть реалізовуватися. Робота виглядала б набагато краще, якщо б були наведені приклади реалізації зазначених автором переваг.

2. З метою покращення сприйняття матеріалу потребує переформатування рисунок 1.10 (с. 61) «Цільове призначення формування та розвитку підприємницьких мереж». Доцільно відокремити цілі формування, а також цілі розвитку підприємницьких мереж.

3. Зважаючи на зміст матеріалу, що знаходиться в межах розділу 3 «Удосконалення методичного інструментарію оцінювання ефективності функціонування мережевих підприємств в регіоні» слід переглянути його назву і замінити на «Удосконалення методичного інструментарію забезпечення ефективності управління розвитком підприємницьких мереж». Це обумовлено тим, що матеріал, який міститься в розділі, є більш ширшим за змістом, він дозволяє не лише оцінити ефективність, але й забезпечити ефективність процесу управління розвитком.

4. Розкриваючи на рис. 3.7 (с. 217) методичний підхід до вибору ефективної стратегії розвитку мережевих підприємств машинобудівної галузі Харківської області, автору слід було розкривати етапи методики, а вже потім завдання в межах кожного з них.

5. З метою покращення сприйняття матеріалу потребує уточнення характер запропонованої автором стратегії розвитку мережевих підприємств машинобудівної галузі (загально корпоративний або діловий). Було б доцільно приділити даному питанню більше уваги, оскільки стратегічне управління є основою для розвитку підприємницьких структур в умовах агресивного зовнішнього середовища.

Офіційний опонент МАСЛАК Ольга Іванівна:

1. Потребують більш детального обґрунтування авторські пропозиції щодо

визначення видів мереж за ознакою «Життєвий цикл підприємницьких мереж», оскільки виділені типи мереж не в повній мірі відповідають періодам розвитку економічних систем.

2. На стор. 92-93 автор стверджує, що на сучасному етапі розвитку організації бізнесу основними функціями підприємницьких мереж в Україні є адвокаційна та функція ефективного управління. З метою підвищення рівня обґрунтованості авторських висновків було б логічно розкрити весь комплекс функціонального призначення підприємницьких мереж.

3. Позитивне враження справляє проведене автором оцінювання якісних параметрів ефективності управління мережевою взаємодією підприємств (пункт 2.2 дисертації), що сприятиме обґрунтованому вибору інструментів управління розвитком підприємницьких мереж. Однак, на нашу думку, запропонований перелік показників не дозволяє повноцінно оцінити всі переваги інтеграційних процесів.

4. Значну увагу в дослідженні приділено визначенню екзогенних факторів впливу на ефективність мережевої взаємодії підприємств (пункт 2.3 дисертації), зокрема, автором проведена ґрунтовна робота щодо розроблення підходів до їх встановлення і оцінювання. Поряд з цим, дослідження значно б виграло, якщо були б ідентифіковані й оцінені ризики формування і розвитку підприємницьких мереж.

5. Зважаючи на тематику дисертації було б доцільно при обґрунтуванні стратегій розвитку підприємницьких мереж більше уваги приділити ефектам, які отримують регіони, а також інструментарію стимулювання мережевої співпраці.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присудила Олександрі ПАХАРЕНКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Вікторія ПРОХОРОВА

